

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคกฤษฎิ์ไทยมั่นคง

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ข้อกล่าวอ้างตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน และรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองดังกล่าวต้องกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) ซึ่งพรรคผู้ถูกร้องอยู่ในหลักเกณฑ์ที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แจ้งต่อผู้ร้อง ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานการดำเนินกิจการของพรรคผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๑ แต่ตรวจสอบพบว่าเป็นรายงานที่ไม่ได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคผู้ถูกร้อง ซึ่งไม่เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) และไม่ถูกต้องตามประกาศของนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ร้องจึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ แจ้งผู้ถูกร้องให้จัดทำรายงานให้ถูกต้องตามความเป็นจริงแล้วแจ้งต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามที่กำหนด สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งยังไม่ได้รับรายงานของพรรคผู้ถูกร้อง ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๑ แจ้งให้หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องมีหนังสือชี้แจงต่อผู้ร้องภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ไม่ได้ชี้แจงเหตุผลต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

๑. มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๙๓ วรรคสอง

๒. มีคำสั่งให้ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องที่ถูกยุบไป เนื่องจากกระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๙๓ วรรคสอง จะจัดแจ้งจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปี นับแต่วันที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องถูกยุบไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้วินิจฉัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ หรือไม่

เห็นว่า เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง เป็นเหตุให้ยุบพรรค

การเมืองผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๓ วรรคหนึ่ง แล้วมีมติให้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินการให้มีการยุบพรรคผู้ถูกร้องตามมาตรา ๙๓ วรรคสอง กรณีจึงเป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจ วินิจฉัยได้

๓. สรุปคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ สรุปได้ว่า นายชัชฎษยกรณ์ (กฤตฉณพงศ์) นุสดีพรภัส หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็น สมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง ตั้งแต่วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๕๑ จึงเป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิก พรรคการเมืองสิ้นสุดลง ต่อมาวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๑ ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือแจ้งจำนวนสมาชิก ของพรรคผู้ถูกร้องที่ลดลง จำนวน ๑๓ คน ซึ่งเป็นกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องทั้งหมดต่อผู้ร้อง หลังจากนั้น วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ผู้ร้องได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องรับทราบการลาออกจากการ เป็นสมาชิกพรรคของกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องทั้งหมด จำนวน ๑๓ คน และให้รองหัวหน้า พรรคการเมืองลำดับต้นทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคการเมืองดำเนินการแจ้งการเปลี่ยนแปลงไปยังผู้ร้อง ตามนัยมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อมาวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๑ นายชัชฎษยกรณ์ (กฤตฉณพงศ์) นุสดีพรภัส พร้อมทั้ง กรรมการบริหารพรรคทุกคน ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตนต่อผู้ร้อง ส่วน นายวสันต์ ฝีมือช่าง มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ แจ้งให้ผู้ร้องทราบว่า ตนเองได้ลาออก จากการเป็นสมาชิกพรรคผู้ถูกร้อง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๔๙ จึงไม่สามารถทำหน้าที่แทน หัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องในการแจ้งการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคมายังผู้ร้องได้ ผู้ถูกร้องยืนยัน ว่าได้จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ร้องทราบ แต่ผู้ร้องเพิ่งมีหนังสือแจ้งมายังผู้ถูกร้อง เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ว่ารายงานดังกล่าวไม่ได้ กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคผู้ถูกร้อง การแจ้งของผู้ร้องดังกล่าวเป็นการแจ้งภายหลังจากที่ คณะกรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกของพรรคไปหมดแล้ว จึงไม่มีบุคคล หรือคณะกรรมการบริหารพรรคที่จักดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ ได้

๔. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ ๑ มีเหตุสมควรที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ หรือไม่

เห็นว่า ผู้ถูกร้องได้รับจดแจ้งการจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการดำเนิน กิจการของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ซึ่งในการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) บัญญัติให้ ต้องกระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ร้องได้รับรายงานการดำเนิน

กิจการของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ตรวจสอบพบว่ารายงานดังกล่าวไม่ได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ผู้ร้องจึงได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานให้ถูกต้องตามความเป็นจริง แล้วแจ้งต่อผู้ร้องภายในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ซึ่งหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงมีหนังสือให้หัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องชี้แจงภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ และเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนด ปรากฏว่าหัวหน้าพรรคการเมืองผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการให้ถูกต้อง กรณีที่ผู้ถูกร้องอ้างว่า ผู้ถูกร้องได้มีการแจ้งการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคต่อผู้ร้องแล้ว อีกทั้งการลาออกจากรายชื่อของกรรมการบริหารพรรค ทั้ง ๑๓ คน ทำให้ไม่มีกรรมการบริหารพรรคที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ นั้น เห็นว่า การเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคของผู้ถูกร้องดังกล่าว ถือเป็นกรเปลี่ยนแปลงรายการตามมาตรา ๑๒ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งหัวหน้าพรรคการเมืองต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง แล้ว ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าผู้ร้องตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคการเมืองผู้ถูกร้องทั้ง ๑๓ คน ต้องถือว่าผู้ถูกร้องยังคงมีหัวหน้าพรรคการเมืองที่สามารถดำเนินการให้การจัดทำรายงานเสนอต่อผู้ร้องได้ ข้ออ้างของผู้ถูกร้องยังไม่มีเหตุผลอันสมควรจึงรับฟังไม่ได้ กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ส่วนข้อกล่าวอ้างอื่นของผู้ถูกร้อง ไม่ทำให้ผลของคำวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่จำต้องวินิจฉัย

ประเด็นที่ ๒ ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารของพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองผู้ถูกร้องถูกยุบไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ ที่บัญญัติว่า ในกรณีที่พรรคการเมืองต้องยุบเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบไป นั้น เป็นบทบัญญัติว่าด้วยผลของการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งมีได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะสั่งเป็นอย่างอื่นเมื่อมีเหตุให้พรรคการเมืองผู้ถูกร้องต้องถูกยุบไปด้วยเหตุที่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้วศาลรัฐธรรมนูญต้องสั่งให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบไป จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ทั้งนี้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นต้องยุบ

๕. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคกฤษไทยมั่นคง ผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๔๒ และให้ผู้ดำรงตำแหน่ง

กรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองผู้ถูกร้องจะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองผู้ถูกร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๗

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายชัช ชลวร นายจรัญ ภักดีธนากุล นายจรูญ อินทจาร นายเฉลิมพล เอกอรุณ นายนุรักษ์ มาประณีต นายบุญส่ง กุลบุปผา นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ และนายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๗ ตอนที่ ๕๐ ก วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๓

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน
นายภาสพงษ์ เรณูมาศ
นายกาญจน์ วรกุล ผอ.กค. ๘
นายสาโรช โชติพันธุ์ ผู้เชี่ยวชาญ ฯ

ย่อโดย นายภาสพงษ์ เรณูมาศ
เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๖ ว